

Ткаченко О.Б.

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Сумський національний аграрний університет*

ЗАХОДИ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У НЕМОВНОМУ ВНЗ

Керуючись Указом президента України П. Порошенка про оголошення 2016 року роком англійської мови в Україні, в якому вказується на необхідності «сприяння її вивченню для розширення доступу українців до світових можливостей, забезпечення інтеграції України до європейського простору, у СНАУ було прийнято рішення розробити комплекс заходів на 2016 та наступні роки, які будуть спрямовані на активізацію вивчення студентами, аспірантами та викладачами англійської мови [1].

Вважаємо, що при розробці необхідних заходів мають бути враховані такі ключові складові: якість начального процесу, якість кадрового складу науково-педагогічних працівників, якість навчально-методичних матеріалів та наукових праць; якість умов навчання у ВНЗ. Саме комплексність їх виконання сприятиме досягненню поставленої мети.

По-перше, з метою вдосконалення *якості навчального процесу у ВНЗ* доцільно було б:

- збільшити кількість годин викладання англійської мови: 6 годин на тиждень на I-II курсах і 4 години – на III-IV курсах.
- сприяти розширенню викладання навчальних дисциплін (читання лекцій, проведення практичних занять) англійською мовою;
- розподілити викладачів іноземних мов за факультетами – таке вузькопрофільне навчання значно сприятиме підвищенню якості надання викладацьких послуг;

- на заняттях з іноземної мови сприяти комунікативному навчанню студентів;
- поширювати практику демонстрування фільмів англійською і субтитруванням державною мовою;
- студентів, які проходять курси інтенсивного вивчення іноземної мови, не погано було б розподіляти по групах за рівнем володіння мовою;
- за підтримки ВНЗ організовувати групові (тижневі) поїздки за кордон для кращих студентів-знавців мови з метою ознайомлення їх з культурою, звичаями та традиціями країни, мову якої вони вивчають.
- організувати на базі вузу вечірніх курсів або курсів вихідного дня з вивчення англійської студентами, аспірантами, докторантами, педагогічними і науково-педагогічними працівниками;
- додатковою формою роботи зі студентами молодших курсів з недостатнім вхідним рівнем володіння іноземною мовою можуть стати госпрозрахункові курси, пропозиції щодо організації яких мають надходити від самих студентів;
- викладачів кафедри іноземних мов залучати до відвідування лекцій та практичних занять викладачів профільних факультетів з метою отримання практичних фахових знань з певного предмету, які будуть корисними при викладанні дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування»;
- проводити взаємовідвідування занять викладачів не з метою контролю чи оцінки діяльності викладача, а для обміну досвідом між колегами щодо використання дієвих методик навчання мови;
- активно залучати викладачів, які працюють на одному факультеті та їх студентів до конкурсів (дебатів, дискусій, олімпіад тощо), які б носили змагальний характер на знання мови;
- налагодити взаємний обмін студентами різних спеціальностей між навчальними закладами України та держав, у яких англійська є основною мовою спілкування;

- створити мережу літніх мовних таборів для студентів та викладачів з метою вдосконалення мовної практики, стимулюючи при цьому високі якісні результати діяльності студентів (викладачів) у вигляді грошової надбавки до стипендії (заробітної плати);

- результатом контролю успішності студента запровадити усний іспит (бажано проведений іншим викладачем кафедри) у кінці кожного навчального року, а не письмове тестування чи недиференційований залік;

- матеріально заохочувати та стимулювати успіхи найкращих студентів при вивченні мови.

Переконані, що, не менш важливим чинником, у вирішенні цього надзвичайно важливого питання є *якість кадрового складу науково-педагогічних працівників*. Саме тому пропонуємо:

- розробити внутрішню (університетську) рейтингову систему оцінювання якості діяльності викладачів ВНЗ кафедри (факультету), яка б базувалась на врахуванні думки адміністрації, колег-викладачів, експертів та студентів щодо діяльності певного науково-педагогічного працівника на певній посаді;

- при прийнятті на роботу чи переведенні викладача з посади на посаду крім особистісних якостей враховувати професійні якості претендента на вакантну посаду;

- налагодити взаємний обмін викладачами між навчальними закладами України та держав, у яких англійська є основною мовою спілкування з метою використання кращих надбань у ВНЗ;

- залучити до викладання англійської мови іноземних фахівців – носіїв мови для вдосконалення мовної практики студентів;

- надати можливість науково-педагогічним працівникам проходити підвищення кваліфікації у провідних вузах України, Британській раді та американських організаціях з мовної освіти без фінансових на це витрат;

- викладачі кафедри мають приймати активну участь у конференціях та семінарах, співпрацювати з викладачами інших вузів, відслідковувати та впроваджувати в практику нові методики навчання іноземних мов.

Якість навчально-методичних матеріалів та наукових праць – третя важлива складова успіху досягнення поставленої мети, у зв'язку з цим радимо:

- при розробці підручників, посібників, методичних розробок англійською мовою з певного фаху співпрацювати з викладачами інших профільюючих кафедр з метою надання даному виданню цінного практичного значення;

- розробити (колективні) методичні розробки для студентів певного фаху, курсу та спеціальності викладачами, які закріплені за певним факультетом та працюють на цьому факультеті;

- кожного року переглядати, вдосконалювати та коригувати розроблені власні методичні розробки;

- сприяти видавництву кращих науково-методичних праць викладачів іноземної мови коштами ВНЗ.

Врешті-решт, *якість умов навчання у ВНЗ залежить від* створення належних умов (електрострум, мережа інтернет) для використання технічних засобів навчання (телевізори, принтери, сканери, ксерокси тощо) на заняттях з англійської мови на всіх факультетах.

Отже, вважаємо, що саме комплексність виконання запропонованих заходів сприятиме досягненню поставленої мети. Які з них будуть домінувати у конкретному вузі – залежить від направленості та специфіки вищого навчального закладу. Разом з цим, зауважимо, що у кожної людини, яка прагне вивчити мову, має бути сформовано бажання та розуміння важливості й необхідності її опанування.

Список використаних джерел:

1. Указ Президента України від 16.11.2015 №641/2015 «Про оголошення 2016 року Роком англійської мови в Україні».